

Павлюк Олександр Ігорович, здобувач вищої освіти факультету міжнародних відносин
Хмельницький національний університет, Україна

Науковий керівник: Тарасова Ольга Володимирівна, канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницький національний університет, Україна

КОМП'ЮТЕРНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

На сучасному етапі активно розвиваються інформаційні технології, що зумовлює появу нових термінів, скорочень, сленгу та жаргону, що ускладнює розуміння англійської мови. Актуальною постає проблема розуміння, необхідних для ефективної роботи зі комп'ютером й інтернет мережею термінів, що викликає потребу глибшого занурення у проблему якою займалися Т. Акуліна, Ф. Бацевич, Н. Виноградова, Є. Галичкіна, І. Кучман та ін.

У всьому світі велику увагу приділяють комп'ютерним технологіям, розвитку мікропроцесорної та обчислювальної техніки. На сучасному етапі розвитку суспільства комп'ютеризацією охоплено всі галузі науки. Майже кожна людина має персональний комп'ютер, ноутбук або ж інший пристрій для обробки інформації. Користувачі цих технологій засвоїли й активно використовують відповідний словниковий запас та термінологію. У зв'язку з цим галузь ІТ постійно поповнюється новою лексикою. Варто зазначити, що лексична система професійного мовлення ІТ-фахівців (терміни, професіоналізми, жаргонізми) не перебуває в статичному положенні, а динамічно розвивається, інтенсивно збагачується новими лексичними одиницями [1].

Характеризуючи лексичний склад комп'ютерної підмови її можна розподілити на декілька груп, відповідно до сфери використання: загальноживана комп'ютерна лексика; лексика користувачів мережі Internet; професійна лексика програмістів; лексика користувачів комп'ютерних програм; лексика комп'ютерних ігор, тощо [2].

Сленг це – різновид розмовної мови, яку суспільство оцінює як підкреслено неофіційну і яка характеризується динамічною зміною лексичного складу, що поповнюється через арго, жаргонізми, неологізми, тощо [3].

Комп'ютерний жаргон характеризується низкою особливостей. По-перше, до його складу входить лексика як суто специфічна, так і найменування неспеціальних понять. По-друге, комп'ютерні жаргонізми досить активно виходять із сфери професійного вжитку та переходять до складу загальноживаного сленгу наприклад: *нюуса* – *новина*, *кривий* – *низькоякісний*, *юзати* – *використовувати юзабельний* – *зручний* [4].

Шляхи і способи виникнення комп'ютерного сленгу досить різноманітні, але всі вони зводяться до того, щоб адаптувати англійське слово до дійсності і зробити його придатним для постійного використання. До основних методів утворення сленгу, який використовують фахівці інформаційних технологій, належать:

- 1) калькування (повне запозичення) (device → девайс; message → меседж; bug → баг);
- 2) напівкалькування (запозичення основи) (strategicgame → стратегія);
- 3) фонетична мімікрія (button → батон; shareware → шаровари; rougelike -рогалик);
- 4) переклад (to delete → зносити).

Поява нових технологічних пристроїв професійної діяльності ІТ-фахівців зумовлює виникнення нових виробничих процесів. Саме цим пояснюється функціонування великої кількості неологізмів у професійному мовленні ІТ-фахівців, що позначають науково-теоретичні поняття і потребують подальшого визначення на певному етапі розвитку галузі.

Отже, лексичний неологізм входить до лексики професійного мовлення ІТ-фахівців у результаті відкриття нового концепту [5].

Дослідження комп'ютерної лексики дало змогу простежити функціонування okazіоналізмів, значення яких залежить від контексту і поза його межами є незрозумілим. Залежно від певних умов okazіоналізми можуть лексикалізуватися, тобто увійти до складу комп'ютерної лексики як неологізми або припинити своє існування. Розрізняємо три групи неологізмів:

- 1) власне неологізми (лексичні одиниці, які є новими за формою і змістом);
- 2) перейменування (слова, нові за формою, але з уже відомим змістом);
- 3) переосмислення (лексичні одиниці, яким притаманна існуюча форма, але з новим змістом).

Джерелом появи неологізмів у мові є процес словотворення. З-поміж основних продуктивних типів словотворення комп'ютерної лексики виокремимо: *морфологічний (афіксація, словоскладання, конверсія, зворотний словотвір, скорочення, контамінація), синтаксичний і лексико-семантичний*.

Афіксальні неологізми утворюються за наявними в мові зразками і характеризуються більшою семантичною визначеністю, ніж слова, утворені за допомогою інших способів. До найбільш уживаних можна віднести складання слів за допомогою префіксів іншомовного походження, найчастіше використовують латинські, такі як: *inter-, mini-, super-, micro-, multi-, mega-*. Також використовуються префікси: *non-, hyper-, re-, un-*. А також суто комп'ютерні префікси такі як: *e-, cyber-, net-* [3].

Для англійської мови характерною є суфіксація. Найбільш продуктивними суфіксами виявлено такі: *-ing (kerning, formatting, processing, spacing); -tion (computation, application, emulation, encryption); -er;-or (register, printer, processor, cursor)*. В українській мові для позначення понять і процесів професійної реальності ІТ-фахівців характерними є деривати з суфіксами: *-аці(я), -уван (юван), -анн, -енн (верифікація, каскадування, програмування, розширення, оброблення)* [1].

Висновок: актуальною на сьогодні є проблема тлумачення нових слів, адже вони з'являються постійно. А оскільки комп'ютерна галузь стала невід'ємною частиною людської цивілізації, то поява okazіоналізмів у цій галузі є найактивнішою. Окрім того, багато з уже існуючих термінів переосмислюються та набувають нових значень, тому важливо продовжувати дослідження у цьому напрямі.

Список використаних джерел:

1. Шилінська І. (2013). *Засоби і способи номінації термінів галузі комп'ютерних інформаційних технологій*.
2. Зуброва, О. (2009). *Способи утворення нових одиниць сучасної англійської комп'ютерної лексики*. Херсон.
3. Качуровський, Д., Олендер, К. (2019). *Комп'ютерна лексика в сучасній англійській мові: Походження та функціонування*. Вилучено з: <http://surl.li/hzhd>
4. Стадній, А.С., Мартинова, О.В. (2020). *Комп'ютерна лексика в сучасній українській літературній мові*. Вінниця. Вилучено з: <http://surl.li/hzhj>
5. Поцулко, О.А. (2017). *Українськомовний комп'ютерний сленг як комунікативна девіація сучасної молоді*. Донецьк.